

РЕЦЕНЗІЇ

КУЛІШ А. М.,

доктор юридичних наук, професор,
Заслужений юрист УкраїниDOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2021.2.37>

**РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ Д.Ю.Н., ПРОФ.
СУХОНОСА ВІКТОРА ВОЛОДИМИРОВИЧА, Д.Ю.Н., ДОЦ.
ГАРУСТА ЮРІЯ ВІТАЛІЙОВИЧА ТА К.Ю.Н. МИРГОРОД-КАРПОВОЇ ВАЛЕРІЇ
ВАЛЕРІЇВНИ «ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СИСТЕМОЮ
УКРАЇНИ: КОНЦЕПЦІЯ НОВОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ»¹**

Протягом останніх двох десятиліть Україна перебуває у фазі активних соціально-економічних, політичних та світоглядних трансформацій, спрямованих на формування ефективного державного механізму та якісно нового соціального середовища. Поглиблення процесів глобалізації, загальносвітової та регіональної інтеграції спричиняє підвищення ролі міжнародних стандартів у різних сферах суспільно-економічного розвитку країн. При цьому держави світу ставлять за мету формування стабільної та досконалої національної фінансової системи, адже саме вона є однією із головних умов ефективного розвитку економіки країн та створення передумов для благополуччя всього суспільства. Серед базових завдань реформування економіки України пріоритетними є ті, що спрямовані на створення сприятливого інвестиційного клімату, удосконалення фінансово-кредитної системи, становлення фондового ринку і суттєво залежать від ефективності системи управління державними фінансами, можливості протистояти наслідкам світової фінансової кризи, поточним проблемам та викликам. Створення ефективної системи управління державними фінансами має фундаментальне значення для забезпечення стабільності національної бюджетної системи, загальної фінансової безпеки та стійкого економічного зростання України. Бюджетна система посідає провідне місце у сфері державного управління. Принципи і механізми, що лежать в її основі, є, з одного боку, факторами соціально-економічного розвитку країни, а з другого – ефективним інструментом державного регулювання. Забезпечити ефективне управління державними фінансами можна шляхом “перезавантаження державних фінансів”, концептуальною основою якого є створення нової, надійної, конкурентоспроможної системи державних фінансів України для реалізації соціально-економічних реформ 2021 року.

Зауважимо, що надана на рецензування монографія є однією з перших спроб удосконалення та оптимізації моделі державного управління фінансовою системою України та побудови відповідної Концепції. В результаті дослідження сформульовано й обґрунтовано низку нових положень, які мають важливе теоретичне та практичне значення для подальшого сталого розвитку України як правової держави. На особливу увагу заслуговують наступні положення, висновки, рекомендації та пропозиції, що викладені в даній монографії, які найбільш наочно демонструють її наукову новизну, теоретичну та практичну значущість. Авторами влучно охарактеризовано фінансову систему держави як юридичну категорію, котра являє собою багаторівневу соціальну систему, яка включає в себе врегульовану відповідними правовими нормами держави сукупність усіх наявних сфер фінансових відносин та відповідних суб’єктів таких відносин, які забезпечують збалансоване функціонування та взаємодію цих певних сфер та здійснюють управління ними. Зауважено, що дане визначення розкриває більш повний зміст категорії фінансової системи як правової категорії, тому що, виключно

¹ Сухонос В.В., Гаруст Ю.В., Миргород-Карпова В.В. Державне управління фінансовою системою України: концепція нової інноваційної моделі: Монографія. Суми: Сумський державний університет, 2022. 212с.

законами регулюються правовідносини, які виникають у процесі фінансової діяльності та лише правові норми правомочні регулювати процес функціонування фінансової системи. Зроблено висновок, що фінансова система у правовому аспекті досить широка за змістом категорія і включає в себе фінансові відносини суб'єктів фінансової діяльності й органів управління та спрямована на взаємодію всіх цих елементів.

Досліджуючи фінансову систему нашої держави, авторами акцентовано увагу на тому, що ця категорія вживається у різних джерелах та значеннях. Вона є предметом вивчення економічних, історичних, правових наук тощо. Тому важливо відмежувати фінансову систему як сукупність відносин, що регулюють рух коштів, і як систему понять, категорій адміністративно-правового змісту, закріплених у чинному й міжнародному законодавствах.

Авторами визначено, що фінансова система як об'єкт державного управління є підвідомчою сферою, тобто безпосереднє управління процесами формування, розподілу та використання публічних коштів покладене на спеціально уповноважені органи державної влади, що здійснюють управлінські функції від імені держави та в межах чітко визначеної компетенції. Фінансова система України як об'єкт управління підпорядкована владній волі суб'єкта управління і виконує його рішення, тобто забезпечуються зміст та сутність загально-правової категорії «система», а саме між суб'єктом та об'єктом державного управління не існує абсолютних меж – система, яка управляє, будучи суб'єктом стосовно того чи іншого об'єкта, сама, у свою чергу, може бути об'єктом управління з боку іншого суб'єкта.

Високий ступінь обґрунтованості результатів дослідження зумовлений досить раціональною та внутрішньо узгодженою структурою монографії. Автори використовували численні наукові праці фахівців у галузі загальної філософії, соціології, теорії держави і права, теорії управління, адміністративного права, фінансового права, інших галузевих правових наук, у тому числі зарубіжних дослідників.

Нормативною основою дослідження є Конституція України, акти вітчизняного та зарубіжного законодавства з питань державного управління фінансовою системою України.

Зміст монографії в цілому характеризується досить високим теоретичним і науково-методологічним рівнем вирішення поставлених завдань. Чітко виражений теоретичний підхід, зокрема, вдало розроблені дефініції, класифікації і критерії дозволили авторам аргументовано визначити власну позицію щодо багатьох дискусійних проблем державного управління фінансовою системою України. Аналіз змісту роботи свідчить про самостійну, завершену, аргументовану, комплексну роботу і дозволяє констатувати науково-теоретичний та прикладний рівень проведеного дослідження. Вдала структурна побудова монографії свідчить про науково вивірений та аргументований підхід до вирішення поставлених задач і досягнення мети дослідження: на основі узагальнення існуючих теоретичних досягнень науки адміністративного права визначити сутність і механізм державного управління фінансовою системою України.

Отже, рецензована монографія В.В., Сухоноса, Ю.В. Гаруста та В.В. Миргород-Карпової є результатом актуального, наукового та практично значущого, оригінального дослідження, містить низку нових структурних і змістових елементів та є вагомим внеском у вітчизняне адміністративне право і, без сумніву, стане в подальшому корисною як для науковців, так і для практиків.

